

AJUNTAMENT D'ALELLA

POUM

Catàleg de patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental
Memòria del catàleg

Volum VI - 1 de 4

2014
PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL ALELLA

CATÀLEG DE BÉNS PROTEGITS, TIPUS I NIVELL DE PROTECCIÓ, MEMÒRIA I REGULACIÓ DELS BÉNS PROTEGITS

ÍNDEX

1. ANTECEDENTS.....	2
1.1. El patrimoni col·lectiu d'Alella	2
1.2. El Catàleg i el Pla Especial del Pla General d'Ordenació	3
1.3. Altres inventaris i treballs sobre el patrimoni	6
1.4. L'Avanç de Pla.....	9
1.5. La proposta del POUM.....	14
2. MEMÒRIA	16
2.1. Objecte del Catàleg del POUM	16
2.2. Àmbit territorial	16
2.3. Descripció i contingut.....	16
2.4. Metodologia.....	17
2.4.1. Recerca documental prèvia.....	17
2.4.2. Treball de camp.....	18
2.4.3. Treball de gabinet.....	19
2.5. Elements del Catàleg	21
2.6. Classificació tipològica dels elements.....	21
3. NIVELLS DE PROTECCIÓ.....	32
3.1. Categoria A. Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN).....	32
3.2. Categoria B. Béns Culturals d'Interès Local (BCIL).....	33
3.3. Categoria C. Béns Culturals de Protecció (BCP).....	33
3.4. Categoria C. Zones d'Interès Arqueològic (ZIA).....	34

CATÀLEG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC, ARTÍSTIC, CULTURAL I MEDIAMBIENTAL D'ALELLA

1. ANTECEDENTS

Tal com resa el preàmbul de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (en endavant LPCC 9/93), "el patrimoni cultural és un dels testimonis fonamentals de la trajectòria històrica i d'identitat d'una col·lectivitat nacional. Els béns que l'integren constitueixen una herència in substituïble, que cal transmetre en les millors condicions a les generacions futures. La protecció, la conservació, l'acreciment, la investigació i la difusió del coneixement del patrimoni cultural és una de les obligacions fonamentals que tenen els poders públics".

L'article 71 ('Catàlegs de béns protegits i ordenances municipals') del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme, estableix que "per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins, paisatges o béns culturals, les administracions competents han d'incloure en un catàleg els béns que calgui protegir. Els catàlegs, juntament amb les normes específiques, i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable, són part integrant de la documentació imperativa del pla urbanístic corresponent".

L'elaboració d'aquest Catàleg i les seves regulacions s'inscriu en el marc de la redacció del nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Alella (en endavant, POUM) i substituirà, un cop n'esdevingui executiu, el Text refós del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental actualment vigent.

1.1. EL PATRIMONI COL·LECTIU D'ALELLA

En la memòria d'un poble s'hi troben subjacents uns valors físics abstractes i humans, a voltes desconeguts o menys valorats, i que, com a herència del passat, denominem patrimoni.

Una part del patrimoni és la transformació duta a terme per l'ésser humà en el seu medi físic, resultat de l'ús, l'aprofitament de recursos i la interpretació de necessitats en medis concrets. És variable al llarg del temps, però ajuda a interpretar la realitat física actual.

El patrimoni ens ha d'orientar en la comprensió de la realitat vigent dins d'un determinat territori i, en conseqüència, a noves propostes per al desenvolupament futur.

Quan per qualsevol circumstància aquest enllaç amb el passat, com a pauta de referència, es trenca o es desvirtua, ens obliguem a prendre, en el millor dels casos, elements de l'exterior no sempre encertats, com el temps acaba per demostrar, i després es fa difícil o fins i tot impossible recuperar aquella identitat.

La pràctica de la intervenció sobre el patrimoni cultural respon a una actitud de valorització del paisatge urbà i de millora de la qualitat de vida, sovint associada a la conscienciació pública de l'existència d'uns determinats valors culturals. Ens trobem doncs, davant d'un tema eminentment de pervivència cultural.

Les primeres notícies escrites que coneixem referents a Alella es remunten a finals del segle X. La població s'estenia per la part nord del terme, essent escasses les cases situades a prop de mar. El nucli urbà s'afermà a l'entorn de la petita església parroquial de sant Feliu, enclavada en la confluència de les dues rieres –la Coma Clara i la Coma Fosca– que es dreça segurament al damunt o a les immediacions del que hauria estat un antic centre de culte d'època tardo-romana. La població s'aglutinà a redós de la sagrera, espai protegit al voltant del temple que acollia generalment els cellers i magatzems i a l'entorn del qual, a la Baixa Edat Mitjana, s'establirien també els comerços principals.

El que havia estat una petita capella rural d'origen tardo-romà, com ho demostra entre d'altres l'advocació a sant Feliu, generalitzada als segles IV i V, i una construcció pre-romànica més endavant, esdevingué una església romànica als segles XI i XII, de la qual avui el campanar n'és l'únic testimoni. A mitjan segle

XV, responnent a un projecte emprès seixanta abans, es bastí la nova església gòtica, que seria ampliada al segle XVII.

Pel mig de la sagrera hi passava l'anomenat Camí Ral, que venia de la Creu de Pedra i que pujava per la Serra de Vallbona fins a trobar el camí de Granollers.

Quan a mitjan segle XVIII (1755) es parcel·laren les terres que pertanyien a la casa Gurri i a Can Pons, que senyorejaven el marge esquerre de la Coma Clara -des de Can Calderó fins al Camí del Masnou-, es redoblà la importància d'aquesta riera, que era ben atapeïda de finques: Gurri, Calderó, Serra, Boquet, Cabús de Baix i Cabús de Dalt, Magarola, Colomer, Jonc, Rosselló, Tito Serra... L'impuls definitiu arribaria vers l'any 1850, en censar-se part dels terrenys que antigament havien estat del Mas Sayol de Vall que més tard formarien els tres carrers del centre: Baix, Mig i Dalt.

L'any 1800 s'obrí el carrer Ribas, i el 1850 el carrer d'en Comas o de la Carnisseria. El 1880 s'obrí el carrer rector Desplà i es cancel·là el pas que hi havia sota el pont que unia la rectoria i l'església. És el període en què es construï el cementiri nou i es produí la parcel·lació del mas Sayol de Vall.

Es tracta en realitat de la formalització d'un nucli urbà a partir de les transformacions successives de l'entorn de l'església i de parcel·lacions mitjançant carrers perpendiculars a les rieres, o paral·lels, com resulta de la primera parcel·lació al barri del Rost.

La tipologia de les construccions és de cases de cos entre mitgeres d'una amplada aproximada de 5 metres, de planta baixa i pis. A les parcel·lacions que es produïren el 1900 en obrir el carrer de Calderó s'observa també la mateixa tipologia, tot i que aquest petit eixample no prengué la consistència del nucli històric.

A partir de 1950, i especialment després de l'entrada en servei de l'autopista A-19 entre Barcelona i Mataró, el procés urbanístic i demogràfic s'accelera i canvia completament amb la parcel·lació i edificació d'antigues finques agrícoles aïllades del nucli inicial, la qual cosa suposa la pèrdua inexorable de la major part de les terres de conreu, el tall de camins veïnals i la impossibilitat d'operacions futures d'unió racional entre els teixits urbans.

Els anys seixanta i setanta del segle XX Alella perd el medi físic com a matriu de referència.

1.2. EL CATÀLEG I EL PLA ESPECIAL DEL PLA GENERAL D'ORDENACIÓ

En l'actualitat, la major part del patrimoni històric de caràcter arquitectònic i arqueològic local es troba inclòs en el Text refós del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental redactat pels arquitectes Victòria Casacuberta i Carlos Matías per encàrrec de l'Ajuntament d'Alella i aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Barcelona el 7 d'octubre de 1998 (en endavant PEPHAA 10/1998).

La informació i documentació foren compendïades i elaborades l'any 1994 i l'Ajuntament l'aprovà inicialment l'11 de maig de 1995. El 25 de juny de 1998 n'aprovà un Text Refós que recollia les observacions de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Barcelona de 7 d'abril de 1997.

Aleshores, els elements definits pel PGO tenien per defecte la consideració de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) en aplicació de la disposició addicional primera de la LPCC 9/93, segons la qual "els béns immobles que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei estiguin inclosos en catàlegs de patrimoni cultural incorporats en plans urbanístics passen a tenir, llevat que siguin béns culturals d'interès nacional, la consideració de béns culturals d'interès local i queden inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català", amb la sola excepció de l'església parroquial de Sant Feliu, considerada, també en virtut d'aquesta Llei, Bé Cultural d'Interès Nacional (amb núm. de registre R-I-57-5171).

El PEPHAA 10/1998 es va formular amb l'objectiu de desenvolupar el capítol VII, referent a la Protecció del Patrimoni, del vigent Pla General d'Alella, aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de

Barcelona, en sessió de 18 de febrer de 1987 (des d'ara PGO 2/1987). Alhora, el vigent PGO assenyala els àmbits de protecció prèviament identificats en els inventaris de Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

El Pla Especial es desenvolupà a partir de les determinacions dels articles 134 a 140 de la Normativa del PGO i aplegava un total de 124 fitxes d'elements arquitectònics i carrers (91), jaciments arqueològics (21) i jardins particulars (12).

A continuació, es reproduïx el llistat complet d'elements inclosos en el PEPHAA 10/1998:

Elements construïts:

01 Can Cortès	02 Can Jonch (* E.S.104/89)
03 Can Bruy	04 Can Cumellas, Can Sopa
05 Can Pufarré (* E.S. 143/87)	06 Can Coll (* E.S. 65/91)
07 Can Bonvehí	08 Can Vegetalí (* E.S. 134/89)
09 Can Codina (* E.S. 8/89)	10 Ca la Madame, Cal Duch
11 Escola Pia (* E.S. 129/93)	12 Escola Pia, sector del Llac (* E.S.176/91)
13 Can Llimona	14 Can Xeco Monnar
15 Can Tito Serra, 1	16 Can Magarola
17 Can Tito Serra, 2	18 Can Rosselló
19 Can Cardona, Ca les Monges	20 Can Pareras
21 Can Casals (* E.S. 25/91)	22 Cal Vell
23 Cal Boter o Les Hortènsies	24 Cal Doctor
25 Can Sanmiquel	26 Can Casas
28 Bodegues Gispert	29 Carrer de Sant Ramon
29' Carrer de Sant Antoni	30 Can Martí Gaza (* E.S. 84/91)
31 Cal Cinto (* E.S. 81/90)	32 Can Bertran
32' Can Gaza, casa de pagès.	33 Les Quatre Torres
34 Carrer d'Anselm Clavé	34' Carrer del Doctor Corbera
36 Carrer del Mig	37 La Vinícola
39 Plaça de l'Església	40 Cal Barqué
41 Ca la Librada (*)	42 Can Cossials
45 Torrent Vallbona	46 Can Cay
47 Can Rull	49 Casa al c/ Àngel Guimerà
52 Església de Sant Feliu (BCIN,* E.S. 162/88)	54 Carrer d'en Comas (**)
55 Can Bragulat	57 Can Cuiros
59 Can Viló	61 Cal Baró (* E.S. 1/93)
62 Can Lleonart (* E.S. 24/88)	63 Escoles Fabra
64 Casa de les Escoles	65 Casa Arenas
66 Vil·la Martorell	67 Marquesat d'Alella

67' Can Clarisvalls	68 Casa al carrer Calderó (* E.S. 82/93)
69 Can Rovira	70 Vil·la Enriqueta
71 Can Cabús de Baix	72 Can Boquet
73 Can Serra	74 Can Calderó
75 Carrer Bonavista	76 Carrer de Sant Lluís
77 Carrer de Sant Josep (**)	77 Carrer de Santa Rosa
78 Capella de Maria Auxiliadora	79 Can Rogiet
80 La Creu de Pedra	81 Can Sors (* E.S. 65/90)
82 Cal Balcells (* E.S. 51/87)	83 La Miralda
85 Can Torras (* E.S. 68/88, 47/92, 42/94)	86 La Gaïetana
87 Cementiri	

Els elements assenyalats amb asterisc (*) es regulen a través d'un pla especial individualitzat i alguns conjunts o espais urbans (carrers assenyalats amb doble asterisc (**)) engloben edificis regulats per plans especials singulars. És el cas del carrer d'en Comas (núm. 4-6-8 i núm. 24) i del carrer de Sant Josep (núm. 16 i 24).

En alguns casos, el PEPHAA 10/1998 combinava dues proteccions sobre una mateixa finca: la de l'element arquitectònic o edifici pròpiament dit i la del jardí.

Jardins:

J1 Jardí de Cal Governador	J3 Jardí de Mas Coll (* E.S. 65/91)
J4 Jardí de les Quatre Torres (* E.S. 171/90)	J5 Jardí del Marquesat
J6 Jardí de Can Cumellas	J7 Jardí de Can Llimona
J8 Jardí de Can Cortès	J8' Jardí de Can Bonvehí
J9 Jardí de Can Balcells (* E.S. 51/87)	J10 Jardí de La Miralda
J11 Jardí de Can Torras (* E.S. 68/88, 47/92, 42/94)	

Els jardins, espais urbans i elements arquitectònics protegits es van extreure del pre-catàleg contingut en l'article 135 de la Normativa del PGO, al qual s'hi van incorporar o excloure alguns elements per desaparició o per valoració feta pels redactors del Pla Especial. També s'hi van afegir tots aquells elements que disposaven d'una regulació individual a partir de plans especials definitivament aprovats amb posterioritat al PGO.

El PEPHAA 10/1998 preveia sis graus de protecció (integral, volumètrica, façana, implantació, tipològica i paisatgística) que corresponien, tipològicament, a vuit grups d'elements: masies (I), edificis aïllats (II), edificis urbans entre mitgeres (III), conjunts urbanístics (IV), elements construïts (V), elements naturals i paisatgístics (VI), edificis singulars (VIII) i restes arqueològiques (VIII). En concret, s'inclouen 21 elements arqueològics extrets de la Carta Arqueològica d'Alella. Per contra i tot i preveure la possibilitat de fer-ho, el PEPHAA 10/1998 no incorporava cap "arbre aïllat que per la seva situació, edat o altres valors sigui mereixedor d'especial protecció".

Elements arqueològics:

A1 Alella Autopista	A2 Ca l'Aragó
A3 Camí d'Alella	A4 Camí del Mig
A5 Can Companyó	A6 Can Cues
A7 Can Llinàs, Can Bofill, Can Mallorquí	A8 Can Patxiu
A9 Can Serra	A10 Can Sors
A11 Carrer Canonge, Pont de l'Autopista	A12 Carrer Catalunya
A13 Hort d'en Font	A14 Hort d'en Pareres, Hort de Cal Magre
A15 La Serreta	A16 Torrent de Rials
A17 Urbanització Mar i Muntanya	A18 Vinya d'en Tito Serra
A19 Vinya del Rei	A20 Vinya del Sr. Mañas (Can Coll)
A21 Can Teixidor	

1.3. ALTRES INVENTARIS I TREBALLS SOBRE EL PATRIMONI

D'acord amb el capítol II, referent al Desenvolupament del Pla, del vigent PEPHAA 10/1998, amb posterioritat al Pla Especial i coincidint amb l'inici dels treballs de revisió del PGO l'any 2004, l'Ajuntament d'Alella va encarregar, a través de l'Àrea de Sostenibilitat, els treballs específics que es detallen a continuació amb l'objectiu principal de protegir el patrimoni:

- 1) El Catàleg d'arbres singulars, unitats de vegetació i paisatge d'Alella. Redactat entre abril i octubre de 2004 per l'Observatori de la Sostenibilitat -un òrgan consultiu en matèria de Medi Ambient integrat per estudiants de Biologia, Ciències Ambientals i Enginyeria Agrònoma- amb l'objectiu de servir com a eina de consulta i de suport davant la revisió del POUM, el Catàleg descrivia 43 exemplars aïllats i conjunts lineals, 12 jardins particulars i 46 unitats de vegetació que corresponien a 11 tipus de coberta i ocupaven un total de 3,46 hectàrees, el 36% del terme municipal.

UN CATÀLEG RADIOGRAFIA EL PATRIMONI VERD LOCAL

Un estudi dut a terme per l'Observatori de la Sostenibilitat ha inventariat el patrimoni verd d'Alella posant de manifest l'existència de 43 arbres singulars i 146 unitats vegetals que cobreixen un terç del municipi. El catàleg es va presentar en ocasió de la Setmana de la Ciència.

Banc de pins al terme municipal d'Alella.

Exemplars com la palmera de la plaça de l'Església o el pebrot bord del pati de Can Gaza ja formen part del *Catàleg d'arbres singulars, unitats de vegetació i paisatge* d'Alella. L'Ajuntament va encarregar la confecció de l'estudi a l'Observatori de la Sostenibilitat, òrgan de participació ciutadana on materia de medi ambient, com a eina de consulta i de suport davant la revisió del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). El resultat és un recull exhaustiu que fa inventari d'un dels capitals més importants del municipi: el seu patrimoni verd. L'elaboració del catàleg ha anat a càrrec de l'equip multidisciplinari que

forma l'Observatori de la Sostenibilitat, on conflueixen biòlegs, ambientòlegs i tècnics agrícoles. La recollida de dades es va fer entre els mesos d'abril i octubre.

En un altre capítol, el catàleg municipal recull els jardins d'interès existents a finques privades d'Alella, alguns dels quals ja havien estat inventariats per un estudi de l'any 1994. Els autors del nou catàleg descriuen 12 d'aquests jardins privats als quals han tingut accés amb consentiment dels propietaris.

Al capítol destinat als arbres singulars s'han catalogat 43 exemplars aïllats o bé conjunts lineals formats per la mateixa espècie i ubicats a la via pública. Només dos d'ells estan catalogats per la Generalitat: el Pi Bord, arbre d'interès local i comarcal, i l'alzina de Can Rosselló, declarat arbre monumental. La resta són exemplars que destaquen per alguna característica determinada que, en opinió dels autors de l'estudi, els fa mereixedors de protecció especial. Segons el regidor de Medi Ambient, Alex Asemón, d'acord amb l'Observatori, l'Àrea de Sostenibilitat projecta portar a discussió del ple municipal "una proposta de protecció de bona part d'aquests arbres i unitats de

vegetació segons l'interès ecològic, paisatgístic, singularitat i interès històric i social.

PROTEGEIXEN ELS ARBRES I BOSCOS SINGULARS D'ALELLA

S'aprova una ordenança per evitar males pràctiques que inclou un inventari d'arbrat catalogat.

El ple municipal del 22 de febrer va aprovar per unanimitat l'ordenança municipal d'arbrat, zones verdes i espais naturals. Aquest reglament promou i defensa l'arbrat ubicat tant en zones públiques com privades per la seva importància sobre el paisatge, la identitat del municipi, l'equilibri ecològic del medi natural i la qualitat de vida dels ciutadans.

L'ordenança recupera un article de la Norma Complementària d'Alella de l'any 1981, que es va eliminar l'any 1987 de la normativa de Pla General,

que estableix l'obligació de reposar l'arbrat en les finques de nova construcció en una proporció d'un arbre per cada 25 metres quadrats de superfície lliure resultant i incorpora com a novetat un annex amb les espècies recomanades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat per reduir el risc d'incedis.

L'ordenança dedica un capítol especial als arbres i boscos protegits. De fet, s'hi acompanya el l'Inventari d'Arbrat on què es descriuen 24 elements singulars, 8 conjunts lineals —bàsicament plantacions de xiprers, plàtans i pins piyers vinculats a camins i rieres— i 12 arbredes que comparteixen una sèrie de característiques naturals o paisatgístiques que les fan rellevants, com alguna branca dels torrents de Riols i la confluència dels torrents d'en Guri i dels Avençs, a Mas Coll. Tots aquests exemplars gaudeixen ara del mateix grau de protecció que els arbres que hagin estat declarats monumentals, com l'alzina de Can Rosselló i el Pi Bord, o d'interès local i comarcal, com la roureda de Can Magarola i la sureda d'Alella Parc.

En tots els casos, els criteris que han meritat la seva inclusió en l'Inventari rau en les seves dimensions, edat, ús social, interès paisatgístic i raresa de l'espècie. Per aquest motiu, l'Ajuntament ha volgut estendre aquest estatus especial a espècies com el garrofer, l'oliver, el roure i el vern.

El Focorners, alzina a la Font del Focorners.
El la dreta a dalt, Roureda a Can Magarola.
El la dreta a baix, garrofer a Riols.

LA SETMANA DE LA CIÈNCIA

- El Catàleg d'arbres singulars, unitats de vegetació i paisatge d'Alella es va presentar al públic el 14 de novembre a Can Duenas, raó de mar de la Setmana de la Ciència. In el mateix acte, l'Ajuntament també va presentar l'Inventari d'Arbrat i el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.
- La Setmana de la Ciència va comptar amb un ampli recull d'actes organitzats al municipi superdirigitament per les entitats.

El Full, butlletí municipal d'informació municipal. Notícies aparegudes en ocasió de l'elaboració del Catàleg d'arbres singulars i de l'Inventari d'arbrat, respectivament.

- L'Inventari d'arbrat, aprovat en sessió plenària del 22 de febrer de 2007. Basant-se en el Catàleg de l'Observatori, l'Inventari va ser confegit pels serveis tècnics municipals com a suport de l'ordenança municipal d'arbrat, zones verdes i espais naturals. Compila 24 elements singulars, 8 conjunts lineals i 12 arbredes, als quals s'assigna, a través de la corresponent ordenança, el mateix grau de protecció de què gaudeixen els arbres que han estat declarats monumentals, com l'alzina de Can Rosselló i el Pi Bord, o d'interès local i comarcal, com la roureda de Can Magarola i la sureda d'Alella Parc.
- L'actualització de la Carta Arqueològica d'Alella de l'any 1987 mitjançant la redacció del Catàleg del Patrimoni Arqueològic d'Alella. Fou elaborat per l'empresa Actium Patrimoni Cultural SL entre els mesos de setembre i novembre de 2004 i inclou la localització i descripció de 26 jaciments.
- L'Inventari d'Arquitectura rural i popular. Fou realitzat per l'empresa Actium Patrimoni Cultural SL entre els mesos de febrer de 2006 i gener de 2007, i aprovat en sessió plenària del 22 de febrer de 2007. Descriu un total de 127 elements classificats en quatre tipologies (elements arquitectònics de resguard, treball i aixopluc; elements relacionats amb l'abastament d'aigua; elements arquitectònics de contenció de terres i construccions de caràcter religiós).

Alella aprova el Pla d'Acció per a la millora ambiental i la sostenibilitat

L'Agenda 21 Local estableix cinc línies estratègiques amb 78 propostes d'acció per executar en els propers 10 anys.

Alella és el primer municipi del Baix Maresme que ha aprovat la seva Agenda 21 Local, el document que ha de guiar les accions en matèria ambiental del municipi per avançar cap a la sostenibilitat. El Ple del 28 de maig va aprovar per unanimitat l'Auditoria Am-

biental d'Alella, un treball elaborat al llarg de dos anys per l'empresa Entorn, Enginyeria i Serveis i que també inclou les aportacions derivades del procés de participació ciutadana. L'estudi concreta les línies estratègiques i les accions que ha de seguir el municipi i els seus ciutadans en matèria ambiental, que queden recollides en un Pla d'Acció (l'Agenda 21 Local) i un Pla de Seguiment. Aquest full de ruta ambiental estableix cinc línies estratègiques, que es desenvolupen a través de 78 propostes d'acció i 14 programes d'actuació. El Pla d'Acció parteix d'un extens treball previ de diagnòstic, memòria descriptiva, documentació complementària i document de síntesi a partir del qual es concreten les accions a desenvolupar. El document fixa un horitzó de 10 anys per executar les propostes, i concreta les prioritats de les accions fixant

la seva execució a curt (0-2 anys), mig (3-5 anys) i llarg termini (5-10 anys). Amb tot, bona part de les propostes ja han estat dutes a terme.

Cinc línies estratègiques

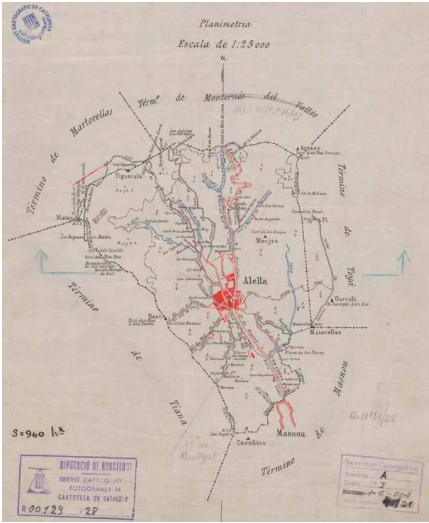
- Línia estratègica 1:** Definir un model territorial que integri la protecció, preservació i valorització del sòl no urbanitzable tant compatible amb el desenvolupament econòmic.
- Línia estratègica 2:** Minimitzar l'impacte ambiental de les activitats humanes i econòmiques.
- Línia estratègica 3:** Afavorir la gestió de la demanda de recursos amb polítiques de protecció dels ecosistemes naturals.
- Línia estratègica 4:** Adaptar la zona urbana a les necessitats dels ciutadans segons criteris de sostenibilitat.
- Línia estratègica 5:** Implicar els ciutadans i els agents socials i econòmics en el desenvolupament de l'Agenda 21.

Accions a curt termini	Accions a mig termini	Accions a llarg termini
<ul style="list-style-type: none"> • Valoritzar les zones verdes i espais públics. • Limitar el creixement a espais que no comprometin els valors naturals i paisatgístics. • Controlar les algues de rieres i aqüífers. • Mantenir les franges perimetral i contra el mar i controlar les paratges privades. • Revisar el consum energètic, l'eficiència energètica, la realització de audits i el reciclatge i reutilitzar les bones pràctiques. • Revisar la realització d'algues de pujar i algues grans. • Controlar la despesa energètica i mesurar els nivells d'emissions atmosfèriques. • Revisar el transport col·lectiu, ampliar i revisar i incrementar les vies pedànies. • Revisar el Canal de Més Aiguall. • Crear un sistema de reguts de qualitat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir els canons tradicionals i servir-los als espais i llocs naturals. • Crear un catàleg de patrimoni vegetal. • Controlar la qualitat de les algues, elaborar un Pla Director d'Acordament i un programa d'ordenació. • Implantar mesures d'eficiència energètica. • Reciclar i consumir les rieres. • Elaborar un pla de conservació i gestió del patrimoni cultural del municipi. • Potenciar l'activitat i les bones pràctiques agrícoles. • Fomentar l'ambientalització d'espais públics i la integració dels contenidors de residus a la via pública. • Millorar l'accessibilitat i fomentar el transport públic. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar el seguiment dels plans supervenients que pugui afectar al municipi. • Potenciar l'aplicació en la producció d'espais com a figura de connectors o corredors biològics. • Programar actuacions relacionades amb la gestió del farratge. • Estar les inspeccions i millores dels espais naturals. • Realitzar la recollida selectiva de la fracció orgànica de residus. • Estudiar l'impacte de les oneres i electrodomèstics. • Estudiar la implantació de normes reconegudes de gestió ambiental.

El Full, butlletí municipal d'informació municipal. Notícies aparegudes en ocasió de l'aprovació de l'Inventari d'arquitectura rural i popular, i de l'Auditoria Ambiental, respectivament.

- L'Auditoria Ambiental d'Alella, realitzada per l'empresa Entorn Enginyeria i Serveis en el marc de l'Agenda 21 local al llarg de l'any 2008 i aprovada en sessió plenària el 28 de maig de 2009. L'Auditoria analitza, entre d'altres aspectes, el planejament urbanístic i els usos del sòl, els sistemes naturals, així com diversos vectors ambientals (aigua, residus, atmosfera, soroll i energia) i formula 78 propostes d'acció, organitzades en 14 programes d'actuació.
- L'Inventari de camins rurals d'Alella, realitzat per la Federació d'Agrupacions de Defensa Forestal del Maresme, l'any 2006. En total, es van inventariar 41 camins i pistes forestals amb una longitud conjunta de 33.699 metres i una superfície aproximada de 7 hectàrees.

A la dreta, còpia manuscrita del Mapa altimètric d'Alella a escala 1/25.000 realitzat l'any 1919 en què apareixen els principals camins de la població. Font: ICC.

TOTA L'ARQUITECTURA RURAL I POPULAR, EN UN INVENTARI

El document descriu 127 elements arquitectònics i servirà de base per valorar-ne la inclusió d'alguns en el Catàleg de Patrimoni del municipi.

La sessió plenària del 22 de febrer va aprovar per unanimitat l'Inventari d'arquitectura rural i popular d'Alella, un treball elaborat durant l'any 2006 per un equip d'arqueòlegs. El document consta de dos volums i descriu un total de 127 elements que s'han classificat en quatre grups segons la seva tipologia: elements arquitectònics de reguard, treball i aïoliopluc oom poden ser barraques o coves entaïolades al sòl, elements relacionats amb l'abastament d'aigua com pous, mines o basses, elements arquitectònics relacionats amb la contenció de terres i construccions de caràcter religiós. Per dur a terme la catalogació, l'equip ha realitzat un minuciós treball de camp sobre el terreny i s'ha comptat, en moltes ocasions, amb informació facilitada per diverses fonts orals.

La torre de l'Estre vall de San Pau, a Mas Gall.

Cada element arquitectònic recollit compta amb una fitxa que inclou la situació geogràfica, el tipus d'element i la seva descripció, acompanyada de fotografies i una descripció de les característiques arquitectòniques, l'estat de conservació i la seva morfologia.

OBJECTIUS
Un dels objectius que perseguia l'Inventari és reportar els edificis, conjunts, elements arquitectònics i espais de caràcter rural i popular del municipi oom a previ pas per prendre mesures de protecció més àmplies que poden ser la incorporació en el Catàleg de Patrimoni local, quan aquest s'actualitzi. També es vol fomentar a través de la seva divulgació i coneixement, mesures i actuacions

PRESENTACIÓ PÚBLICA

Divendres 28 d'abril a les 20h a San Llorenç a càrrec de:

JORDI MONELLÓ
JOSEP FONT
arquitecte

PEP RUEDA
regidor i coordinador general d'Obra de Pagesos

Després l'acte de presentació el Banc de Memòria "Waki" per a nous i nous de 4 a 12 anys.

La diagnosi, les conclusions i/o les propostes de cadascun d'aquests documents han estat tingudes en compte a l'hora de revisar el contingut i l'abast del PEPHAA 10/1998.

1.4. L'AVANÇ DE PLA

El Ple de l'Ajuntament d'Alella del 26 de novembre de 2009 va aprovar l'Avanç de Pla, que incorporava una col·lecció de plànols (14.1 i 14.2 'Inventari de patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental') amb la identificació, ubicació i delimitació dels elements descrits (p. 82 a 88 de la Memòria descriptiva i justificativa de l'Avanç).

Aquella proposta era el resultat de l'anàlisi dels treballs mencionats en l'apartat anterior i de l'estudi de la documentació existent a l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes i de la Direcció General del Patrimoni Cultural, així com de les dades recollides in situ en diverses sortides pel terme municipal.

En relació al PEPHAA 10/1998, l'Avanç de Pla plantejava les següents novetats:

1) Pel que fa als elements arquitectònics:

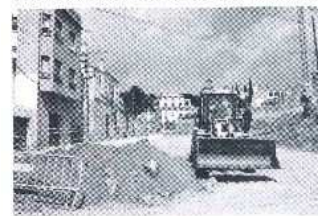
- No sols mantenia intactes la pràctica totalitat dels elements inclosos al PEPHAA 10/1998, sinó que proposava incorporar-hi 11 elements nous (P27, P34, P38, P39, P48, P54, P55, P76, P77, P78 i E13). Alguns d'aquests elements (Can Manyé, Fàbrica de Pintures, l'Escorxador i Can Duran) havien estat expressament exclosos durant la fase d'elaboració del Catàleg del Pla Especial de 1998.
- Per coherència física i normativa (d'acord amb el caràcter global dels plans especials), advocava per refundre en una sola fitxa referida a la totalitat de la finca la descripció dels jardins que estiguessin vinculats a algun element arquitectònic catalogat.
- Per la mateixa raó, l'Avanç unifica en una sola fitxa (P36, Escola Pia o Cal Governador) les antigues 11 i 12 del PEPHAA 10/1998, corresponents a Escola Pia i Escola Pia, sector del Llac, respectivament.
- Per últim, l'Avanç apuntava la necessitat de dotar l'església parroquial de Sant Feliu -que ja disposa d'un Pla Especial propi- d'un entorn de protecció, i de revisar la consideració de la torre de defensa annexa a Cal Baró com a Bé Cultural d'Interès Nacional atesa la seva naturalesa de construcció militar.
- Per contra, l'Avanç exclouïa la fitxa 45 corresponent als murs del torrent de Vallbona, avui desapareguts arran de la urbanització l'any 1998 del Pla parcial de Can Bertran-Can Vilana.

A la dreta, notícia apareguda en premsa local en ocasió de la desaparició dels murs del torrent Vallbona. Font: Revista Alella núm. 239 (1998).

Desapareixen els murs del torrent Vallbona

Los pujos de finals de gener i principis de febrer i la tempesta Juliana d'unes setmanes abans van provocar que caigués un tros dels històrics murs del torrent Vallbona. El tros que es va esfondrar és d'uns 10 m de longitud i compon el costat esquerre en sentit de pujada, just on s'ajunten les habitages del pla parcial Can Bertran-Can Vilana. L'accident no va provocar desperfectes personals. Els veïns van sol·licitar l'ocasió per demanar a l'Ajuntament que anarrecorri a través de murs argumentant que són insegurs i tanquen la visibilitat i els passos urbans. El consistori ha usat les opinions i ja ha els ha ordenat, mentre gestiona a la Direcció General d'Urbanisme de la Generalitat que modifiqui el pla respectiu del patrimoni local. Els mètodes es, però, de mantenir-ne uns trams justificats i de menys altura. I conservar també els cels, barres, Escolas Pies i Antena Ronell. Aquests murs es van fer fa 200 anys per separar finques i cumos. Ara, el treixement urbanístic els ha integrat en el poblu.

La conservació a l'entorn de murs ha llo, a l'hor de dos sentiments existents, per una banda hi ha qui els considera un bé patrimonial, un signe cultural i de identitat, i

El treixement i l'eliminació a avorcan una identitat i un entorn.

per l'altre, hi ha un sector de la població que els considera només una mena de barrera física, que separava les finques dels nos de l'espai comú, en aquest sentit el seu enderroc se sent com una mena de lliberació.

2) Quant als elements arqueològics:

- L'Avanç distingia entre jaciments i zones d'expectativa arqueològica (ZEA), segons si l'àmbit havia estat objecte d'alguna prospecció o excavació arqueològica o no.
- En aquest sentit i fruit del treball de camp previ, l'Avanç incorporava quatre noves zones d'expectativa arqueològica respecte del Catàleg del Pla Especial (AG19, AG20, AG21 i AG26); i fixava en detall les delimitacions de la resta, corregint algunes de les ubicacions (vagues i inexactes).
- La principal esmena afecta el centre urbà de la població en forma d'ampliació de la zona d'interès o expectativa arqueològica, que s'estén en un gran cercle concèntric des de Can Companyó fins a Can Leonart, les rieres de la Coma Clara i la Coma Fosca i el carrer de les Heures.
- Més enllà del nucli històric, l'Avanç advertia també de la possible existència de restes arqueològiques sota el paviment de les plantes baixes d'una relació de masies i altres edificis (definides com a Àrees d'expectativa arqueològica) que quedarien sotmesos a control arqueològic en cas d'obres o instal·lacions que suposessin l'afectació del subsòl.
- El jaciment anomenat Camí d'Allella (A03), recollit a la Carta Arqueològica d'Allella, no figuraria en l'Avanç ja que les excavacions realitzades durant els mesos de gener i febrer de 2004 amb caràcter preventiu a les obres d'urbanització de la Unitat d'Actuació Integrada del Sot del Marquès van donar resultat negatiu. La memòria de la prospecció es troba dipositada al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.
- Les troballes superficials o sense context del torrent del Sistres, camp del torrent d'en Cabús i torrent Vallbona-xamfrà carrer Anselm Clavé s'haurien inclòs respectivament a les fitxes dels jaciments de La Plana, Vinya d'en Tito Serra i Nucli Històric. Les troballes denominades Riera d'Allella-Camp de futbol del Masnou i Camp de futbol del Masnou-carrer Àfrica són restes arrossegades per les aigües de la riera procedents d'alguns dels jaciments propers (Can Teixidor, Ca l'Aragó, La Serreta, Carrer Canonge-pont de l'autopista i Can Sors).

3) L'Avanç de Pla també considerava la conservació de determinats elements naturals (arbres singulars i elements lineals) i etnològics mereixedors de protecció d'especial protecció respecte del seu entorn.

Fetes aquestes consideracions prèvies, la relació d'elements continguda a l'Avanç fou la següent:

Patrimoni arquitectònic:

Edificis i jardins:

P01. Sant Feliu, església	P02. Ca l'Alemanys
P03. Ca l'Arenas	P04. Can Balcells (i jardí)
P05. Cal Baró	P06. Cal Barqué
P07. Can Bertran	P08. Bodegues Gispert
P09. Can Bonvehí (i jardí)	P10. Can Boquet
P11. Cal Boter (les Hortènsies)	P12. Can Bragulat
P13. Can Bruy	P14. Can Cabús de Baix
P15. Can Calderó	P16. Capella de Maria Auxiliadora
P17. Can Cardona, o Ca les Monges (i font de la Salut)	P18. Can Casals
P19. Can Casas	P20. Can Cay

Catàleg patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental
Memòria i normativa dels béns protegits.

Aprovació provisional
Maig 2014

- P21. Cementiri
P23. Can Clarisvalls
P25. Can Coll (i jardí)
P27. Companyia de vins
(sala exposició i vendes)
P29. Can Cossials
P31. Can Cuiros (i jardí)
P33. Cal Doctor
P35. Vil·la Enriqueta
P37. Escoles Fabra
P39. Fàbrica de Pintures
P41. Can Gaza
P43. Ca la Librada
P45. Can Llimona (i jardí)
P47. Can Magarola
P49. Marquesat d'Alella (i jardí)
P51. Vil·la Martorell
P53. La Miralda (i jardí)
P55. Can Nyiga
P57. Can Pufarré
P59. Cal Rogiet, o Ca l'Italià
P61. Can Rovira
P63. Can Sanmiquel
P65. Can Serra
P67. Can Tito Serra 1
P69. Can Torras (i jardí)
P71. Cal Vell
P73. Can Viló
P75. Can Xeco Monnar
P77. Pou d'en Pepet de Can Sans
- P22. Can Cinto
P24. Can Codina
P26. La Torreta (de Can Gaza)
P28. Can Cortès (i jardí)
- P30. La Creu de Pedra
P32. Can Cumellas o Can Sopes (i jardí)
P34. Can Duran
P36. Escola Pia, o Cal Governador (i jardí)
P38. L'Escorxador
P40. La Gaietana
P42. Can Jonch
P44. Can Lleonart
P46. Ca la Madame, o Cal Duch
P48. Can Manyé
P50. Can Martí Gaza
P52. Mercat municipal
P54. Cal Music
P56. Can Pareras
P58. Les Quatre Torres (i jardí)
P60. Can Rosselló
P62. Can Rull
P64. Can Sans
P66. Can Sors
P68. Tito Serra 2
P70. Cal Vegetalí
P72. Can Vilana
P74. La Vinícola
P76. Molí de Can Poch
P78. Barraca de Can Vilaclara

Espais urbans:

- E.01. Carrer d'Anselm Clavé
E.03. Carrer d'en Comas
E.05. Plaça de l'Església
E.07. Carrer de Sant Antoni
E.09. Carrer de Sant Lluís
E.11. Carrer de Santa Rosa
E.13. Camí de Martorelles
- E.02. Carrer de Bonavista
E.04. Carrer del Doctor Corbera
E.06. Carrer del Mig
E.08. Carrer de Sant Josep
E.10. Carrer de Sant Ramon
E.12. Torrent de Vallbona

Jaciments arqueològics:

AG-01 Bosc de Can Cabús	Jaciment
AG-02 Ca l'Aragó	ZEA

AG-03 Cal Baró	Jaciment
AG-05 Camí del Mig	ZEA
AG-06 Can Cues	ZEA
AG-07 Can Llinàs	Jaciment
AG-08 Cal Patxiu	ZEA
AG-09 Can Serra	ZEA
AG-10 Can Sors	ZEA
AG-11 Can Teixidor	ZEA
AG-12 Carrer Canonge / Pont autopista	ZEA
AG-13 Carrer Catalunya	ZEA
AG-14 Hort de Cal Magre	ZEA
AG-15 Hort d'en Font	ZEA
AG-16 La Plana	ZEA
AG-17 La Serreta	ZEA
AG-18 Nucli Històric (Can Companyó, Plaça Ajuntament, Hort de la Rectoria)	Jaciment
AG-19 Pedrera de Font de Cera	ZEA
AG-20 Pedrera del Bosc de Can Cabús	ZEA
AG-21 Pedrera del Torrent d'en Cabús	ZEA
AG-22 Torrent de Rials	ZEA
AG-23 Urbanització Mar i Muntanya	ZEA
AG-24 Vinya del Rei	ZEA
AG-25 Vinya del Sr. Mañas	Jaciment
AG-26 Vinya d'en Tito Serra (Can Bernadas / Vinya d'en Bernadas)	ZEA

Masies o edificis amb possibles restes arqueològiques sota el terra de la planta baixa (Àrees d'Expectativa Arqueològica, AEA). S'han marcat amb asterisc (*) les que corresponen a edificis ja inclosos en el Catàleg del Pla Especial:

Ca la Librada (*)	Can Blai	
Ca la Madame o Cal Duch (*)	Can Bonvehí	(*)
Can Cardona o ca les Monges (*)	Can Boquet	(*)
Cal Baró (*)	Can Bragulat	(*)
Cal Barqué (*)	Can Bruy	(*)
Cal Boter (*)	Can Cabús de Baix	(*)
Cal Doctor (*)	Can Cabús de Dalt	
Cal Governador (*)	Can Cay	(*)
Marquesat d'Alella (*)	Can Calderó	(*)
Cal Peixet	Can Casals	(*)
Cal Vell (*)	Can Casas	(*)
Can Poch	Can Català	
Can Balcells (*)	Can Cinto	(*)
Can Bernadas	Can Clarisvalls	(*)
Can Bertran (*)	Can Codina	(*)

Can Coll	(*)	Can Pau Arenas	
Can Colomer		Can Pufarré	(*)
Can Companyó		Can Rosselló	(*)
Can Comulada		Caves Roura	
Can Cortès	(*)	Can Rovira	(*)
Can Cues		Can Rull	(*)
Can Cuiros	(*)	Can Sans	(*)
La Gaietana	(*)	Can Sanmiquel	(*)
Can Gaza	(*)	Can Sopes o Can Cumellas	(*)
Can Gurri		Can Sors	(*)
Can Jonc	(*)	Can Tito Serra	(*)
Can Lleonart	(*)	Can Torras	(*)
Can Llimona	(*)	Can Vell	(*)
Can Magarola	(*)	Can Vilana	(*)
Can Manyé	(*)	Església de Sant Feliu	(*)
La Miralda	(*)	Les Quatre Torres	(*)
Can Xeco Monnar	(*)	Rectoria	(*)
Can Pareras	(*)		

Patrimoni mediambiental:

Arbres singulars:

A01. Mas Coll 1 (pi blanc)	A20. Torrent de Sistres (ametller)
A02. Mas Coll 2 (alzina)	A21. Nucli urbà 1 (roure)
A03. Mas Coll 3 (pi pinyer)	A22. Torrent de Sistres (garrofer)
A04. Mas Coll 4 (alzina)	A23. Torrent de Sistres (alzina)
A05. Mas Coll 5 (pollancre)	A24. Torrent de Sistres (garrofer)
A06. Mas Coll 6 (plàtan)	A25. Rials 1 (alzina)
A07. Mas Coll 7 (eucaliptus)	A26. Rials 2 (alzina)
A08. Mas Coll 8 (pi blanc)	A27. Rials 3 (roure)
ARBRE D'INTERÈS COMARCAL I LOCAL	A28. Rials 4 (roure)
A09. Mas Coll 9 (vern)	A29. Nucli urbà 2 (palmera)
A10. Alella Parc 1 (alzina)	A30. Nucli urbà 3 (pebrer bord)
A11. Alella Parc 2 (pi pinyer)	A31. Nucli urbà 4 (pebrer bord)
A12. Can Magarola 1 (alzina)	A32. Nucli urbà 5 (alzina)
ARBRE MONUMENTAL	A33. Nucli urbà 6 (olivera)
A13. Can Magarola 2 (lledoner)	A34. Nucli urbà 7 (garrofer)
A14. Can Magarola 4 (alzina)	A35. Alella Parc 3 (alzina surera)
A15. Can Magarola 5 (alzina)	A36. Rials 6 (lledoner)
A16. Can Magarola 6 (roure africà)	A37. Rials 5 (aloc)
A17. Can Magarola 7 (roure africà)	A38. Rials 7 (garrofer)
A18. Can Magarola 3 (roure africà)	
A19. Can Magarola 8 (alzina)	

Unitats de vegetació:

- A39. Plàtans de la riera (plàtans)
- A40. Passeig de Marià Estrada (plàtans)

1.5. LA PROPOSTA DEL POUM

La proposta global (tant pels elements o unitats incloses com pels nivells de protecció i el contingut de la normativa que es proposen) emanen de les determinacions de les lleis següents:

- Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, del Text refós de la Llei d'urbanisme (en endavant DL 1/2010)
- Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (en endavant LPCC)
- Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.
- Decret 214/1987 de declaració d'arbres monumentals.
- Decret 47/1988 sobre la declaració d'arbres d'interès comarcal i local.
- Ordre MAH/228/2005, de 2 de maig, de declaració d'arbres monumentals i d'actualització de l'inventari dels arbres i arbredes declarats d'interès comarcal i local.

La principal font de dades per l'elaboració del Catàleg del POUM és el vigent PEPHAA 10/1998 i els treballs sectorials sobre patrimoni descrits en l'apartat 1.3.

Les visites de camp realitzades amb posterioritat a l'aprovació de l'Avanç de Pla, així com el buidatge i l'anàlisi dels plans especials individualitzats dels elements que formaven part del PEPHAA 10/1998 han motivat alguns canvis en relació a aquells documents. A saber:

A nivell quantitatiu:

- 1) La proposta de Catàleg del POUM refrenda les indicacions expressades en els apartats 1.41. i 1.4.2, referents a l'Avanç de Pla.
- 2) S'ha incrementat el número d'elements arquitectònics, que passen dels 88 de l'Avanç a 109 en la fase d'aprovació inicial del POUM, respectivament.
- 3) S'ha incrementat el número d'elements etnològics inclosos al Catàleg per donar-ne entrada a un total de 123.
- 4) S'ha modificat a l'alça el número d'elements mediambientals i la seva denominació, tot i que la xifra final és pràcticament idèntica (41 elements) com a conseqüència de dos factors:
 - a) L'agrupació d'elements d'una mateixa espècie en una sola fitxa (és el cas dels plàtans de les fonts, p.e), la qual cosa també ha obligat a revisar-ne la nomenclatura
 - b) La mort d'alguns dels exemplars singulars que procedien del Catàleg del Pla Especial de 1998, del Catàleg d'arbres singulars, unitats vegetals i de paisatge d'Alella de 2004 i/o de l'Inventari d'arbrat de 2007, per efecte de la irrupció i extensió de determinades plagues i malures, i dels efectes de les inclemències meteorològiques (sequera, ventades i nevades, A05 i A09).

La propagació de l'escarabat morrut en el cas de les palmeres (A29 i jardins de Cal Governador, Cal Vegetalí o Can Cumellas), o de l'*armillaria melea* en el cas dels cedres (jardins de Cal Baró, Can Doctor o Cal Marquès), ha comportat la desaparició de tots o una part dels exemplars del conjunt.

La composició actual dels jardins es detalla en les fitxes individuals del Catàleg.

- 5) En relació al contingut del PEPPHAA 10/1998 han estat donats de baixa 2 elements (45 Torrent de Vallbona i A03 Camí del Mig), i se n'hi han incorporat 184. En qualsevol cas, el contingut de la fitxa del Torrent de Vallbona ha quedat reflectit en una fitxa de caràcter tipològic, referent al murs de tanca (ETN055).
- 6) En relació a l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, val a dir que el PEPPHAA 10/1998 ja va descartar expressament la inclusió de Can Ribó i que, amb posterioritat, aquesta construcció fou totalment enderrocada. La resta de referències de patrimoni arquitectònic no han estat incorporades en considerar que no reuneixen les condicions establertes en aquest Catàleg.

Pel que fa a l'Inventari de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, val a dir que al Camí del Mig, l'antic Escorxador, Cal Doctor i el bosc de Can Cabús s'han realitzat prospeccions arqueològiques, per indicació expressa de l'Ajuntament, amb sort diversa.

INVENTARI DE PATRIMONI ARQUITECTÒNIC (GENCAT)
Denominació
CAPELLA CAN CORTÉS
VILLA MÖLLER
CASA DE CARRER A L'AV. BARCELONA
CAN RIBÓ
HABITATGE AL CARRER RIBAS 2
CAL ROS FUSTER
PORTA ADOVELLADA DE L'AJUNTAMENT
VILLA MARIA
CARRER COMAS 16
CARRER COMAS 18
MAS ANTIC

A nivell qualitatiu:

- 1) S'ha incrementat el número d'elements etnològics mereixedors d'un nivell de protecció B (corresponent als Béns Culturals d'Interès Local), en passar dels 3 de l'Avanç a 20 en la fase d'aprovació inicial.
- 2) En termes generals, s'ha tendit a ampliar l'entorn de protecció dels elements catalogats de cara a protegir la implantació paisatgística de l'element, assegurar-ne les visuals, i garantir la qualitat urbana i arquitectònica de la població, en compliment de l'article 9 ('Directrius per al planejament urbanístic') del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, segons el qual "el planejament urbanístic ha de preservar els valors paisatgístics d'interès especial, el sòl d'alt valor agrícola, el patrimoni cultural i la identitat dels municipis, i ha d'incorporar les prescripcions adequades perquè les construccions i les instal·lacions s'adaptin a l'ambient on estiguin situades o bé on s'hagin de construir i no comportin un demèrit per als edificis o les restes de caràcter històric, artístic, tradicional i arqueològic existents a l'entorn".
- 3) S'elimina la distinció que es feia a l'Avanç entre jaciments i ZEA. Totes les unitats passen a ser considerades en el Catàleg com a Zones d'Interès Arqueològic (ZIA).

2. MEMÒRIA

2.1. OBJECTE DEL CATÀLEG DEL POUM

El Catàleg s'ocupa de donar a conèixer, protegir i recuperar els elements que configuren el patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental d'Alella.

Segons la seva qualitat, grau de deteriorament i caràcter, es procedeix a regular el seu ús i transformació per evitar-ne la degradació i la pèrdua de valors culturals i socials.

L'objecte del Catàleg de Patrimoni històric, artístic, cultural i mediambiental d'Alella és:

- a) Protegir els edificis, conjunts, elements arquitectònics i espais de caràcter rural i/o popular que siguin mereixedors d'aquesta protecció, per les seves característiques arquitectòniques, històriques, ambientals, típiques o tradicionals. Té la voluntat d'ordenar, mantenir i recuperar la qualitat del paisatge dins el marc del respecte pels valors històrics i culturals.
- b) Establir i fomentar les mesures i actuacions públiques i privades necessàries per a la conservació, recuperació i millora dels elements objecte de protecció i els seus entorns.
- c) Establir la normativa tècnica per a les intervencions, les formes d'actuació, de col·laboració i ajut per part de l'administració i el règim disciplinari de correcció de les infraccions.
- d) Preveure i regular l'ús i el canvi d'ús, si s'escau, dels elements catalogats a fi de mantenir-los socialment i econòmicament actius.
- e) Establir els mecanismes i tràmits a seguir per a la inclusió o exclusió d'unitats en el Catàleg.
- f) Constituir un fons documental als efectes d'arxiu històric, per tal de preservar el seu testimoni cultural i llegar-lo a les generacions futures, així com establir un fons de referència de possibles elements per a noves catalogacions.
- g) Recuperar i documentar detalladament, en cas de pèrdua o enderroc, elements constructius d'interès, complementaris de l'arquitectura i l'agricultura.

2.2. ÀMBIT TERRITORIAL

L'àmbit del Catàleg comprèn la totalitat del municipi d'Alella.

2.3. DESCRIPCIÓ I CONTINGUT

Els documents que constitueixen el Catàleg de Patrimoni Històric, Artístic, Cultural i Mediambiental d'Alella, són:

I. Memòria.

Describeix l'objecte, el contingut i la metodologia del document.

II. Normativa.

Conté la relació de disposicions que regulen les possibles actuacions en els béns que formen part del Catàleg.

III. Fitxes.

Contenen la descripció de tots elements arquitectònics, espais urbans, elements etnològics i ambientals i les zones d'interès arqueològic que són objecte de protecció del Catàleg. Cadascun dels elements protegits inclosos al Catàleg disposa d'una fitxa, amb totes o algunes de les dades següents, segons la tipologia de bé:

- Identificació (denominació, codi, adreça, coordenades UTM, referència cadastral, referència a d'altres inventaris, tipus d'element patrimonial, titularitat, sostre, ús original i ús actual).
- Descripció (de l'element, època, estil i estat de conservació).
- Protecció (nivell i tipus de protecció, descripció, actuacions admeses, qualificació urbanística i consideracions d'usos).
- Documentació gràfica (fotografies, plànol de situació i plànols d'aixecament).

IV. Plànols d'ordenació.

Els elements del Catàleg estan localitzats en la col·lecció de plànols P7 d'ordenació del POUM (Catàleg de patrimoni, Catàleg de cases i masies, Inventari de construccions en sòl no urbanitzable i Xarxa viària en sòl no urbanitzable), a escala 1/2.000, amb els codis que figuren a les llegendes corresponents.

2.4. METODOLOGIA

Els treballs de revisió del Catàleg del Pla Especial per a l'elaboració d'un de nou es remunten a l'any 2004, en ocasió de l'adjudicació dels treballs de redacció del POUM a l'empresa BCN SL, que va encarregar aquesta feina a un equip d'especialistes encapçalat pel sr. Jordi Rogent.

A aquest equip correspongué la visita de camp sistemàtica i l'obtenció de noves fotografies de tots els elements continguts en el PEPHAA 10/1998, així com l'actualització i ampliació d'una part de les descripcions físiques. També fou fruit d'aquesta fase del treball la proposta d'inclusió al Catàleg de 14 noves unitats (Can Duran, Cal Music, Camí de Martorelles, Can Sans, la torreta de Can Gaza, Can Vilana, Can Manyé, Can Punito, l'Escorxador, Fàbrica de pintures, Mercat municipal, Can Nyiga, molí de Can Poch i jardí de Can Cuiros), i la redacció de les fitxes corresponents.

Finalitzada aquesta relació contractual, la tardor de 2008 s'assumí la redacció del POUM per part dels Serveis Tècnics municipals i s'encarregà l'homogeneïtzació de totes les fitxes (les noves, les antigues i totes aquelles que es poguessin derivar d'altres treballs complementaris) a l'empresa Actium Patrimoni Cultural SL. A aquesta empresa correspon la proposta d'inclusió al Catàleg dels elements etnològics, la sistematització dels camps d'informació de totes les fitxes (amb independència de la seva tipologia), la digitalització de la planimetria existent i la georeferenciació dels elements.

Per la seva part, els Serveis Tècnics municipals han dut a terme el buidatge de la informació continguda en els plans especials de protecció del patrimoni individualitzats, han proposat la inclusió de nous elements arquitectònics, han establert les categories de protecció de les noves unitats (amb independència de la seva tipologia) i han detallat la descripció de les proteccions.

Per últim, cal ressenyar la tasca d'informació i suport documental prestada voluntàriament pel col·lectiu Cerquem les Arrels i la Biblioteca Municipal Ferrer i Guàrdia.

2.4.1. Recerca documental prèvia

En primer terme, la revisió del Catàleg ha requerit la compilació de la documentació bàsica per al coneixement del patrimoni històric i cultural del municipi. Es tracta d'aquells documents on s'explicita

l'existència d'elements susceptibles de ser incorporats al Catàleg, la seva descripció i la seva situació. La documentació s'ha cercat en biblioteques, arxius i en els departaments corresponents de l'administració. La relació de fonts, exposades en l'apartat de bibliografia, es resumeix en els següents termes:

- Inventari del Patrimoni Cultural Català, que inclou l'Inventaris Arqueològic i Paleontològic de Catalunya i l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.
- Carta Arqueològica d'Alella. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Generalitat de Catalunya (1987).
- Inventari d'Immòbles d'Interès Arquitectònic de Propietat Municipal de la Província de Barcelona. Diputació de Barcelona (1989).
- Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Alella (1998). Ajuntament d'Alella.
- Catàleg d'arbres singulars, unitats de vegetació i paisatge d'Alella (2004). Ajuntament d'Alella.
- Catàleg del Patrimoni Arqueològic d'Alella (2004). Ajuntament d'Alella.
- Inventari de camins rurals d'Alella (2006). Ajuntament d'Alella.
- Inventari d'arbrat (2007). Ajuntament d'Alella.
- Inventari d'arquitectura rural i popular (2007). Ajuntament d'Alella.
- Revisió de la Carta Arqueològica de la comarca del Maresme. Generalitat de Catalunya (2009).
- Auditoria Ambiental d'Alella (2009). Ajuntament d'Alella.
- Avanç de POUM (2009). Ajuntament d'Alella.
- Inventari de camins d'interès territorial de la comarca del Maresme (2010). Consell Comarcal.
- Plans especials individualitzats propis d'alguns elements.
- Informes i memòries científiques d'intervencions arqueològiques.
- Llibres i monografies.
- Articles i notícies en publicacions d'àmbit local, nacional o estatal.
- Dades, fitxes i/o documents gràfics subministrats per particulars.
- Fonts orals.
- En el cas dels elements arqueològics, s'ha recopilat també documentació gràfica i escrita referent a les troballes d'Alella i procedent d'arqueòlegs professionals o afeccionats, en alguns casos inèdita.

2.4.2. Treball de camp

Quan ha estat necessària la visita i la presa d'imatges en el cas dels elements arquitectònics i dels elements vegetals situats a l'interior de recintes tancats, s'han fet sempre amb l'autorització prèvia i l'acompanyament de la propietat.

En el cas dels elements arqueològics i etnològics, el reconeixement de camp s'ha fet directament sobre el terreny, ja que la immensa majoria d'elements es troben situats a l'aire lliure, sense cap mena de restricció o limitació de pas. Una de les tasques més ingents de l'elaboració del Catàleg ha estat la localització dels elements, per la qual cosa sovint s'ha demanat la col·laboració i el guiatge de propietaris i pagesos, que hi han accedit de bon grat. Els motius han estat, segons els casos, la ubicació poc precisa indicada en les fonts, sovint errònies o confuses, i el desconeixement i la manca de documentació prèvia d'una part dels elements. En altres ocasions, la transformació urbanística de l'indret on s'havien localitzat restes ha complicat encara més la seva situació precisa.

El treball de camp ha consistit en les següents tasques:

- Visita als llocs i presa de dades i fotografies, realitzant, quan ha calgut, un reconeixement del terreny i la comprovació de la ubicació amb la situació indicada en les fonts.
- Presa de coordenades UTM i geogràfiques mitjançant GPS.
- Complementàriament, en el cas dels elements arqueològics:
 - Observació ocular de sòl i, en casos possibles (talussos, fosses, etc.) del subsòl de l'indret, analitzant la presència de restes arqueològiques mobles o immobles. En alguns casos, la visita als jaciments ha significat la localització de restes en punts on no havien estat descobertes anteriorment o almenys que no constaven en cap font. Així mateix, en determinats indrets s'ha descobert nous jaciments dels quals no se'n tenia constància.
 - Delimitació sobre còpia del plànol topogràfic de l'àrea susceptible de contenir restes arqueològiques.
 - Fotografia del jaciment, a nivell general i a nivell de detall en el cas de localització de restes. En el darrer cas, s'ha emprat un jaló homologat per indicar mesures proporcionals.
 - Dins el treball de camp dels elements arqueològics cal incloure la visita a l'antic Museu de Can Magarola per a l'anàlisi de les restes materials que hi són dipositades.
- L'accés a tots els elements ha estat fàcil donada la seva ubicació i l'existència de vies de comunicació properes i en bon estat en tots els casos.

2.4.3. Treball de gabinet

Finalitzat el treball de camp, s'ha procedit a l'anàlisi i al tractament de la documentació recopilada. En primer terme ha estat necessària la creació d'una base de dades que permetés incloure de forma ordenada i clara les dades bàsiques de cada element.

La base de dades s'ha realitzat mitjançant el programa MS Accés 2002, permetent l'anàlisi conjunta o individualitzada d'un o diversos camps. Els camps inclosos són els següents, amb lleugeres modificacions per adaptar-los a cada tipologia:

Camps d'identificació

1. DENOMINACIÓ: nom principal de l'element, tal com avui és conegut majoritàriament.
2. CODI: codi de referència de l'element.
3. ALTRES DENOMINACIONS: altres noms que ha rebut l'element en determinats moments històrics i que han perviscut fins avui.
4. ALTRES CATALOGACIONS: catalogacions que ha rebut l'element prèviament a la revisió del Catàleg, incloent la declaració de bé protegit en el seu cas.

Camps d'ubicació

5. SITUACIÓ: descripció de la ubicació geogràfica i, en el seu cas, urbana de l'element.
6. ACCÉS: descripció del grau de dificultat de l'accés a l'element i manera d'arribar-hi.
7. COODERNADES UTM: indicació de la situació del jaciment mitjançant les coordenades la Projectió Universal Transversa Mercator, fus 31, sobre l'el·lipsoide Internacional. S'inclou l'altitud de l'element, determinada amb origen al nivell mitjà del mar a Alacant.

Camps de descripció

8. TIPUS D'ELEMENT: tipus l'element segons la seva qualitat funcional, exposant la morfologia, organització, característiques arquitectòniques i d'altres característiques definitòries.
9. ÈPOCA / PERÍODE: cronologia aproximada de l'element.
10. NOTÍCIES/INTERVENCIIONS: relació de notícies referents a l'element i d'intervencions realitzades.
11. DESCRIPCIÓ: característiques arquitectòniques i conjunt d'altres característiques definitòries.
12. ESTAT DE CONSERVACIÓ: descripció de l'estat de conservació de l'element.
13. OBSERVACIONS: altres dades referents a l'element, com la ubicació dels materials, la proximitat o relació amb altres elements, etc.
14. BIBLIOGRAFIA: conjunt de publicacions consultades. S'ha descartat la inclusió de publicacions on únicament es fa esment de l'element, sense aportar-hi nova informació, a excepció de tractar-se de la primera citació.

Camps de protecció (planejament)

15. NIVELL DE PROTECCIÓ: categoria de protecció de l'element i del sòl que ocupa (BCIN, BCIL, BCP, ZIA).
16. TIPUS DE PROTECCIÓ: Integral, parcial, arqueològica o documental.
17. DESCRIPCIÓ DE LA PROTECCIÓ.
18. USOS ADMESOS.
19. RÈGIM JURÍDIC.
20. QUALIFICACIÓ DEL SÒL.
21. DADES CADASTRALS.

Documentació gràfica

Conjuntament als camps descriptius, el Catàleg inclou diversa documentació gràfica per a la identificació i la comprensió de l'element:

22. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA: dues fotografies, com a mínim. En el cas de disposar de fotografies antigues, s'ha optat per incloure una d'aquestes i una d'actual. En el cas dels elements arqueològics, en el cas de documentar restes in situ s'ha inclòs una fotografia de detall i una de general.
23. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA: s'ha inclòs planimetria de l'element (planta, secció, croquis) en cas de la seva existència.
24. MAPA TOPOGRÀFIC 1:5.000: situació de l'àrea de protecció de l'element, mitjançant el plànol topogràfic del municipi, escala 1:5000 i 1:1000 proporcionat per la Diputació de Barcelona a l'Ajuntament d'Alella i revisat l'any 2004.

25. ORTOFOTOMAPA 1/2.500: situació de l'àrea de protecció de l'element mitjançant els ortofotomapes de l'Institut Cartogràfic de Catalunya següents:

- Full 421-4-1 (292-121). Alella. Vol juliol de 1999.
- Full 421-4-2 (292-122). Mongat. Vol juliol de 1999.
- Full 393-4-8 (292-120). Coll de la Font de Cera. Vol juny de 2000.

El treball de gabinet ha significat la revisió del contingut de totes les anteriors catalogacions, tant pel que fa a la descripció i coordenades de situació dels elements com la pròpia descripció de les seves característiques. Pel que fa als elements arquitectònics, el treball de gabinet ha inclòs el buidatge dels plans especials individualitzats a càrrec dels serveis tècnics municipals, i l'anàlisi i recensió de la col·lecció local de la Biblioteca Municipal Ferrer i Guàrdia.

En el cas dels elements arqueològics, el treball ha requerit la reinterpretació de les restes en alguns casos i de la cronologia aproximada, sobre la base de les estructures i materials localitzats.

2.5. ELEMENTS DEL CATÀLEG

Aquest Catàleg conté un total de 339 elements, cadascun dels quals està tractat de manera individualitzada en la seva fitxa i situat i delimitat en la cartografia corresponent.

2.6. CLASSIFICACIÓ TIPOLÒGICA DELS ELEMENTS

Els elements del Catàleg es divideixen en quatre apartats tipològics, de manera que les fitxes que es desprenen de cadascun d'ells responen en bona mesura a aquesta especificitat.

a. Elements arquitectònics.

Aquest apartat tipològic engloba tant aquells edificis singulars (masies, cases i habitatges, així com els respectius jardins i patis, i antigues naus industrials) com aquells espais urbans (carrers i places, amb les edificacions que hi tenen façana) que són mereixedors d'una protecció total o parcial per les seves característiques arquitectòniques, històriques, parcel·làries, formals o tradicionals, amb l'objectiu d'evitar-ne la desaparició i garantir-ne un bon estat d'ús i conservació.

Nous elements incorporats al Catàleg:

ARQ000 Codi	ELEMENTS ARQUITECTÒNICS Denominació
ARQ025	LA TORRETA DE CAN GAZA
ARQ026	CAN PUNITO
ARQ053	CAL MUSIC
ARQ054	CAN NYIGA
ARQ063	CAN SANS
ARQ071	CAN VILANA
ARQ087	CAMÍ DE MARTORELLES
ARQ088	CAPELLA DEL SANT CRIST
ARQ089	CAPELLA DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ

ARQ091	CREU DE LES COSTES
ARQ095	CAN BERNADAS
ARQ096	CAN GURRI
ARQ098	CAN CALOTS
ARQ099	CASA CANTONADA GURRI – BONAVIDA
ARQ100	CAL SAVOIA
ARQ101	CAN COLOMER
ARQ102	CAN CUES
ARQ103	CA L'ARPS
ARQ106	TORRE DE CAN MAGAROLA. BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4188-MH.
ARQ107	TORRE DE CAN BOQUET. BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4189-MH.
ARQ108	TORRE DE CAN CALDERÓ. BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4190-MH.
ARQ109	TORRE DE CAL DOCTOR. BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4191-MH.

b. Elements arqueològics.

Aquest apartat tipològic aplega les Zones d'Interès Arqueològic (ZIA), d'una banda, i les Àrees d'Expectativa Arqueològica (AEA), de l'altra. A més de tot el subsòl del nucli urbà, la possible existència d'aquestes darreres es fa constar en les fitxes individuals de determinats elements arquitectònics amb un origen força reculat en el temps (masies, fonamentalment). En relació a l'Avanç de Pla, el Catàleg retira la condició d'AEA a les següents finques: Can Peixet, Can Blai, Can Català, Can Companyó –que queda inclosa dins el ZIA018- i Can Roura.

Alguns jaciments han estat comprovats (n'hi ha que fins i tot han estat excavats) i d'altres no, per la qual cosa representen un important document per a l'estudi de la història.

Nous elements incorporats al Catàleg:

Codi Catàleg	Codi PEPHAA 10/1998	Nom 2010	Nom PEPHAA 10/1998
ZIA001	No existia	Bosc de Can Cabús	-
ZIA002	A2	Ca l'Aragó	Ca l'Aragó
ZIA003	No existia	Cal Baró	-
ZIA004	A18	Vinya d'en Tito Serra	Vinya d'en Tito Serra
ZIA005	A4	Camí del Mig	Camí del Mig
ZIA006	A6	Can Cues	Can Cues
ZIA007	A7	Cal Mallorquí	Can Llinàs, Can Bofill, Cal Mallorquí

ZIA008	A8	Can Petxiu	Can Petxiu
ZIA009	A9	Can Serra	Can Serra
ZIA010	A10	Can Sors	Can Sors
ZIA011	A21	Can Teixidor	Can Teixidor
ZIA012	A11	Carrer Canonge-Pont de l'Autopista	Carrer Canonge-Pont de l'Autopista
ZIA013	A12	Carrer Catalunya	Carrer Catalunya
ZIA014	A14	Hort de Cal Magre	Hort d'en Pareras-Hort de Cal Magre
ZIA015	A13	Hort d'en Font	Hort d'en Font
ZIA016	A1	La Plana	Alella Autopista
ZIA017	A15	La Serreta	La Serreta
ZIA018	A5	Nucli històric	Can Companyó
ZIA019	No existia	Pedrera de Font de Cera	-
ZIA020	No existia	Pedrera del Bosc de Can Cabús	-
ZIA021	No existia	Pedrera del torrent d'en Cabús	-
ZIA022	A16	Torrent de Rials	Torrent de Rials
ZIA023	A17	Urbanització Mar i Muntanya	Urbanització Mar i Muntanya
ZIA024	A19	Vinya del Rei	Vinya del Rei
ZIA025	A20	Vinya del sr. Mañas	Vinya del sr. Mañas

c. Elements naturals.

Aplega exemplars i agrupacions arbòries naturals i plantacions artificials, indistintament. D'acord amb la classificació establerta a l'Inventari d'Arbrat municipal, aquest apartat s'estructura en quatre categories: arbres singulars, elements lineals, arbredes i jardins que cal tenir en compte pel seu interès biològic, paisatgístic, social i històric. L'eventual descripció i protecció de determinats jardins vinculats a elements arquitectònics forma part de la fitxa d'aquells elements.

Nous elements incorporats al Catàleg:

MED000 Codi	PATRIMONI MEDIAMBIENTAL Denominació
MED001	PLÀTANS DE LES FONTS
MED002	EUCALIPTUS DE LA FONT DELS EUCALIPTUS
MED003	PI BORD/PI BLANC DE MAS COLL, arbre monumental d'interès local segons Decret 47/1988

MED004	PI PINYONER D'ALELLA PARC
MED005	ALZINA DE CAN ROSSELLÓ, arbre monumental segons Decret 214/1987
MED006	LLEDONER DE CAN MAGAROLA
MED007	ALZINA DE CAN MAGAROLA 1
MED008	ALZINA DE CAN MAGAROLA 2
MED009	ROURE AFRICÀ DE CAN MAGAROLA 1
MED010	ROURE AFRICÀ DE CAN MAGAROLA 2
MED011	AMETLLER DEL TORRENT DE SISTRES
MED012	GARROFER DEL TORRENT DE SISTRES
MED013	GARROFER DE L'EIXAMPLE
MED014	ALZINA SURERA DE LA PEDRERA
MED015	LLEDONER DEL SOT DEL MARQUÈS
MED016	ALOC DEL TORRENT DE RIALS
MED017	GARROFER DE RIALS
MED018	LLEDONER DE LA RIERA
MED019	PLÀTANS DE CAN LLIMONA
MED020	PLÀTANS DE VALLBONA-GARROFERS
MED021	PLÀTANS DE CAN CABÚS DE BAIX
MED022	PLÀTANS DE CAN PARERAS
MED023	PLÀTANS DE MAS COLL
MED024	PLÀTAN DE CA LA LIBRADA
MED025	TORRENTS DELS AVERNS I D'EN GURRI
MED026	ARBREDA DE LA RIERA ALTA, arbreda monumental d'interès local segons Decret 120/1989 (Ordre MA/228/2005, de 2 de maig).
MED027	ARBREDA DE CAN MAGAROLA, arbreda monumental d'interès local segons Decret 120/1989 (Ordre MA/228/2005, de 2 de maig).
MED028	ARBREDA DEL TORRENT DE RIALS
MED029	ARBREDA DEL BOSQUET
MED030	ARBREDES DE CAN SERRA
MED031	ARBREDA DE CAN TEIXIDOR
MED032	ARBREDA DE CAN CUES
MED033	ARBREDA DE CAL CINTO
MED034	ARBREDA DE CAL BARÓ
MED035	ARBREDA DE CAN MAGAROLA (2)
MED036	ARBREDA DE CAN POCH
MED037	XIPRERS DE MAS COLL

MED038	PLÀTANS DE RIERES I CARRERS
MED039	PLÀTANS DE LA PLAÇA
MED040	PINS PINYERS DE LA CARRETERA
MED041	PINS PINYERS DE CAN TITO SERRA

d. Elements etnològics.

Aquest apartat tipològic inclou un exhaustiu llistat -en cap cas definitiu, però- del patrimoni arquitectònic rural i popular de la població format per elements generalment en desús que en el passat van formar part del paisatge tradicional i que cal preservar o documentar, segons els casos, dins el marc del respecte pels valors històrics i culturals. L'amplitud de la mostra aconsella agrupar-los segons la seva funció en les categories següents:

- **Elements arquitectònics de resguard, treball i aixopluc:**
Barraques de vinya i de pastor, ja siguin d'obra o excavades directament al sauló.

ETN000 Codi	PATRIMONI ETNOLÒGIC Denominació
ETN001	BARRACA DE LA GUINEUERA
ETN002	BARRACA DE CAN CASALS
ETN003	BARRACA MARQUÈS DE JORDANA
ETN004	BARRACA DEL BOSC DE CAN CORTÉS
ETN005	BARRACA DE LA VINYA DE L'ESQUEIXA
ETN006	BARRACA DE L'AV. DEL MIL·LENARI
ETN007	BARRACA DEL CAMÍ DALT D'ALELLA
ETN008	BARRACA DE LA VINYA D'EN TITO SERRA
ETN009	BARRACA DE CAN BOQUET
ETN010	BARRACA DE L'HORT DE LA PATRÍCIA
ETN011	BARRACA DE L'HORT DE CAL MAGRE
ETN012	BARRACA DE L'HORT DE CAN PASQUAL
ETN013	BARRACA DEL SOCARRAT
ETN014	BARRACA D'EN VESPA
ETN015	BARRACA D'EN MIQUEL
ETN016	BARRACA D'EN JOANET DE CAL BARQUER
ETN017	BARRACA D'EN PATATINA
ETN018	BARRACA D'EN PETXU
ETN019	BARRACA DE CAL MARQUÈS
ETN020	BARRACA DE LA CAMÀNDULA
ETN021	BARRACA D'EN JAUMETÓ

ETN022	BARRACA D'EN JANA
ETN023	BARRACA DE CAN LLIMONA
ETN024	BARRACA DE CAN VILA CLARA
ETN025	BARRACA DELS ESCOLAPIS
ETN026	BARRACA DE L'HORT DE LA COOPERATIVA
ETN027	BARRACA A SOBRE DE L'HORT DE LA COOPERATIVA
ETN028	BARRACA DEL BOSQUET
ETN029	BARRACA DE LA VINYA D'EN VALENTÍ
ETN030	BARRACA DE LA SERRETA
ETN031	BARRACA DE CAN SANS
ETN033	BARRACA DE FONT DE CERA
ETN034	CASETA DEL POU DE FONT DE CERA
ETN035	CASETA DEL POU DE CAN BOQUET
ETN036	BARRACA O COVA DOBLE DELS RAMATS
ETN037	BARRACA O COVA TRIPLE DELS RAMATS
ETN038	COVES DEL TORRENT DEL SARAU
ETN039	COVA DEL PI BORD
ETN040	COVA DE CAN CARDONA
ETN041	COVA DELS CAÇADORS
ETN042	COVA DEL CAMÍ DE LA CARENA
ETN043	COVA DEL BOSC DE CAN CABUS
ETN044	COVA DEL TORRENT DE CAN COLOMER
ETN045	COVA DEL BOSC DE CAN COLOMER
ETN046	COVA DE CAN PAU ARENAS
ETN047	COVA DEL BOSC DE CAN CORTÉS
ETN048	COVA O MINA DE L'AV. DEL MIL·LENARI
ETN049	COVA DEL CAMÍ DALT D'ALELLA
ETN050	COVA DEL TURÓ DEL BESSÓ
ETN051	COVA D'EN PATÓ
ETN052	COVA DE MONTSERRAT
ETN053	COVA EL BARRACOT
ETN054	COVA DE MURDICU

- **Murs i parets de tanca:**

El Catàleg n'incorpora una fitxa específica amb la finalitat de garantir la protecció genèrica dels murs de feixa d'antigues vinyes i de les parets de tanca o partió tradicionals, i molt especialment d'aquelles que protegeixen les propietats de les envestides de les rierades.

ETN000 Codi	PATRIMONI ETNOLÒGIC Denominació
ETN055	MURS DE TANCA
ETN122	PARETS DE VINYA DE LES COSTES

- **Portalades, barris i portelles:**

Amb el mateix esperit, s'estableix una fitxa específica per a la protecció genèrica dels barris i punts d'accés a les antigues finques del municipi, fins i tot en el cas que el mur que els circumdava ja no hi siguin i constitueixin, en conseqüència, elements isolats.

ETN000 Codi	PATRIMONI ETNOLÒGIC Denominació
ETN56	PORTALADES, BARRIS I PORTELLES

- **Elements arquitectònics relacionats amb la captació, conducció, emmagatzematge i aprofitament de l'aigua:**

Fonts, basses i/o safarejos, dipòsits, sots d'aigua, mines, pous i molins. Quant a les basses, només s'han descrit com a elements etnològics aquelles que no estaven incloses en el Catàleg del Pla Especial de 1998 com a part integrant d'algun element arquitectònic.

Per analogia i a manca d'un estudi detallat sobre els sistemes de captació i conducció d'aigües en forma de galeries subterrànies al municipi, s'estableix una fitxa específica que garanteix una protecció genèrica per a les mines, pous de registre i/o captació, accessos i repartidors que no formen part de la relació del Catàleg, independentment del seu estat de conservació actual.

ETN000 Codi	PATRIMONI ETNOLÒGIC Denominació
ETN057	MINES D'AIGUA
ETN058	SOT D'AIGUA DE MONTSERRAT
ETN059	SOT D'AIGUA DE PEP MUREU
ETN060	SOT D'AIGUA D'EN PATÓ
ETN061	SOT D'AIGUA D'EN FERRERET
ETN062	SOT D'AIGUA DE MURDICU
ETN063	DIPÒSIT DEL BOSC DE CAN CABÚS
ETN064	DIPÒSIT MARQUÈS DE JORDANA
ETN065	DIPÒSIT DEL BOSC DE CAN CORTÉS
ETN066	DIPÒSIT DE LA FONT D'EN MIÀ
ETN067	DIPÒSIT DEL CAMÍ DALT D'ALELLA
ETN068	DIPÒSITS DEL CEMENTIRI
ETN069	DIPÒSIT 1 DEL BOSQUET
ETN070	DIPÒSIT 2 DEL BOSQUET
ETN071	DIPÒSIT 3 DEL BOSQUET

ETN072	BASSA DE CAN POCH
ETN073	BASSES DE CAN PUFARRÉ
ETN074	BASSES DE CAN CUES
ETN075	BASSA D'EN CUSCÓ
ETN076	BASSA DE CAN JONC
ETN077	BASSA 1 DE CAN MAGAROLA
ETN078	BASSA 2 DE CAN MAGAROLA
ETN079	BASSA 3 DE CAN MAGAROLA
ETN080	BASSA 4 DE CAN MAGAROLA
ETN081	BASSES MARQUÈS DE JORDANA
ETN082	BASSA DELS ESCOLAPIS
ETN084	BASSA GRAN DE CAN COMULADA
ETN085	BASSA PETITA DE CAN COMULADA
ETN086	BASSA DE CAN SANS
ETN087	BASSA DE CA LES MONGES
ETN088	BASSES DE CAN VILA CLARA
ETN089	BASSA DE CAN SERRA
ETN090	BASSA D'ANTONIA RIBAS
ETN091	BASSA D'EN PEPET DE CAN SANS
ETN092	BASSES DE CAN BOQUET
ETN093	MINA COMA CLARA
ETN094	MINA DELS CASTANYERS DE CAN PUFERRER
ETN095	MINA DE CAN PUFARRÉ (SEGON TRAM)
ETN096	MINA DE CAN PUFARRÉ (PRIMER TRAM)
ETN097	MINA DEL GRENY
ETN098	MINA DEL BOSC DE CAN COLOMER
ETN099	MINA 1 DE CAN MAGAROLA
ETN100	MINA 2 DE CAN MAGAROLA
ETN101	REPARTIDOR I MINA BAIXA DE LES QUATRE TORRES
ETN102	MINA DEL CARRER COLL DE VENDRANS
ETN103	MINA DE CAN COMULADA
ETN104	MINA DE CAN SERRA
ETN105	MINA D'EN PEPET DE CAN SANS
ETN106	MINA D'EN SERRA
ETN107	REGISTRE DE L'AQUËDUCTE DE DOSRIUS

ETN108	POU DEL CAMÍ DE LA CARENA
ETN109	POU D'ANTONIA RIBAS
ETN110	POU I MOLÍ D'EN PEPET DE CAN SANS
ETN111	MOLÍ DE CAN POCH
ETN112	MOLÍ DE LA MIRALDA
ETN113	MOLÍ DE CAN TORRES
ETN114	SISTEMA DE CANALITZACIÓ DE LA VINYA DE L'ESQUEIXA
ETN115	ESCORRENTIA DE LES COSTES
ETN116	FONT DEL SAFAREIG
ETN117	FONT DELS EUCALIPTUS
ETN118	FONT DE L'ESQUERDA
ETN119	FONT DEL SARAU
ETN120	FONT D'EN MIÀ
ETN121	FONT DEL PASTOR

- **Elements geològics:**

Rocars i caos de boles, amb traces antròpiques.

ETN000 Codi	PATRIMONI ETNOLÒGIC Denominació
ETN123	ROCAR DEL BOSC DE CAN COLOMER

e. Camins rurals i pistes forestals.

Aquest apartat tipològic inclou 58 camins rurals i pistes forestals de longitud, amplada, antiguitat i finalitat diverses, tant de titularitat o d'ús públic com privat.

ALE00 Codi	XARXA DE CAMINS RURALS Denominació	Altres denominacions¹
ALE01	CAMÍ DE CAN TEIXIDOR	6
ALE02	CAMÍ DE LA SERRETA	
ALE03-A	CAMÍ DEL MIG DE LLEVANT	12
ALE03-B	CAMÍ DEL MIG DE PONENT	8
ALE04	CAMÍ BAIX DE TIANA O DEL CEMENTIRI	7
ALE05	CAMÍ DEL TURÓ DEL BESSÓ	13M
ALE05-A	CAMÍ DEL ROCAR DE TIANA	13M
ALE05-B	CAMÍ DEL CARENER DE TIANA	13M
ALE06	CAMÍ DEL COLL DE VENDRANS	
ALE07	CAMÍ DE LA FONT D'EN MIÀ	

ALE08	CAMÍ DEL MIRADOR DELS NOU PINS	
ALE09	CAMÍ DELS GINESTELLS	10M / 9
ALE10	CAMÍ DELS NOU PINS	
ALE11	CAMÍ DE LA CORNISA	1M / 6M / GR92 / 5/ 15
ALE11-A	CAMÍ DE LA CORNISA	7M
ALE12	CAMÍ DEL PI BORD/TORRENT DEL FONOLL	
ALE12-B	CAMÍ (accés carrer del Rosselló)	
ALE13	CAMÍ DE LA FONT DEL SARAU	
ALE14	CAMÍ DE LA FONT DE L'ESQUERDA	
ALE15	CAMÍ DE LA BARRACA D'EN CASALS A LA FONT DE L'ESQUERDA	
ALE16	CORRIOL DE LA FONT DELS EUCALIPTUS A LA CORNISA	
ALE17	CAMÍ DE LA FONT DELS EUCALIPTUS	
ALE18	CAMÍ DE LA VINYA DEL TAIETÍ	
ALE19	PISTA CARENERA	
ALE20	CAMÍ DE LA FONT D'EN RAFEL	4M
ALE21-A	CAMÍ DEL COLL A LA FONT D'EN GURRI	15M
ALE21-B	CAMÍ DEL COLL A LA FONT D'EN GURRI	
ALE22	CAMÍ DELS FIGUERALS	
ALE23	CAMÍ DE LA PEDRERA A LA CORNISA	2M
ALE24	CAMÍ DE LA PEDRERA	
ALE25	CAMÍ DEL GRENY	16D
ALE26	CAMÍ DE MARTORELLES	10
ALE27	CAMÍ DEL CAMP DE TIR	9M
ALE28	CAMÍ DE FONT DE CERA AL CAMP DE TIR	8M
ALE29	CAMÍ DE LA COMA CLARA	
ALE30	CAMÍ ANTIC DE VALLROMANES	
ALE31	PASSEIG DEL CAMÍ DELS TRAGINERS	
ALE32	CAMÍ DE LES COSTES	
ALE33	CAMÍ DEL BOSC DE CAN SERRA	
ALE34	CAMÍ DE CAN CABÚS DE BAIX	
ALE35	CAMÍ DE CAN BOQUET	
ALE36	CAMÍ DEL FONDO DE RIALS	
ALE37	CAMÍ DE CAN CORTÈS	
ALE38	CAMÍ (àmbit Fondo de Rials)	

ALE39	CAMÍ DE TEIÀ	13
ALE40	CAMÍ DE TEIÀ A (accés a dipòsit)	
ALE41	CAMÍ DE TEIÀ B (àmbit Rials)	
ALE42	CAMÍ DE CA L'ARRAU	
ALE43	CAMÍ (accés a finca privada)	
ALE44	CAMÍ (sender)	
ALE45	CAMÍ DE LA SERRA DE TEIÀ	14
ALE46	CAMÍ (accés a finca privada)	
ALE47	CAMÍ DEL TURÓ DE LES MONGES	
ALE48	CAMÍ DE CAN ROURA	
ALE49	CAMÍ DE CAL MALLORQUÍ	
ALE50	CAMÍ DE CAL MUSIC	
ALE51	CAMÍ DE LA CAMÀNDULA	
ALE52	CAMÍ DEL TURÓ DEL GALZERAN	3M

(1) Els codis acompanyats de les lletres M i D corresponen a camins que formen part del Pla de Prevenció d'Incendis (PPI) municipal; el codi GR correspon als senders de gran recorregut, i els codis numèrics corresponen a l'inventari de camins d'interès territorial del Maresme.

3. NIVELLS DE PROTECCIÓ

La LPCC estableix tres categories de protecció: els béns culturals d'interès nacional, els béns catalogats i la resta de béns integrants de l'ampli concepte de patrimoni cultural definit per l'article 1. D'acord amb la competència reconeguda per la Sentència del Tribunal Constitucional 17/1991, relativa a la Llei 16/1985, del 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, s'atribueix al Govern de la Generalitat la facultat de declarar els Béns Culturals d'Interès Nacional, la categoria de protecció de major rang.

D'acord, doncs, amb les disposicions de la LPCC, i sobre la base de les determinacions del Catàleg i la voluntat municipal d'estendre la protecció a altres tipologies d'elements patrimonials, s'estableixen les següents categories o nivells de protecció:

3.1. CATEGORIA A. BÉNS CULTURALS D'INTERÈS NACIONAL (BCIN).

D'acord amb els articles 7.1 i 13.1 de la LPCC, "els béns més rellevants del patrimoni cultural català, tant mobles com immobles, han de ser declarats d'interès nacional" i "han de ser inscrits en el Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional" gestionat pel Departament de Cultura.

D'acord amb la disposició addicional primera de la LPCC; el decret de 22 d'abril de 1949, sobre protecció de castells, i la disposició addicional segona de la Llei 6/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, correspondria dispensar aquest nivell de protecció a les creus de terme de més de 100 anys i a totes les fortificacions i castells.

En data 23 d'octubre de 2007 i registre d'entrada núm. 9740, l'Ajuntament rebé escrit de l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Direcció General del Patrimoni Cultural assabentant-lo de la conveniència d'atorgar la categoria de BCIN a la Creu de Pedra i la torre de Cal Baró, en el marc de redacció del nou POUM, en consonància al rang amb què aquests elements ja consten inscrits en el Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional de la Generalitat de Catalunya, amb els núm. 3960 MH i 3959 MH, respectivament.

Per analogia, el Catàleg ha ampliat aquesta consideració a la resta de torres de defensa existents dins el terme municipal fins a aplegar un total de 7 elements.

En data 31 d'octubre de 2011 i registre d'entrada núm. 4289, l'Ajuntament rebé escrit del Departament de Cultura informant-lo de la consideració que el Catàleg ha d'especificar la protecció dels següents BCIN, a l'empara de la LPCC, amb el corresponent número de registre:

* Església de Sant Feliu (ARQ001). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 733-MH. Registre BIC: R.I.51.5171.

* Creu de Pedra (ARQ029). BCIN-MH per la disposició addicional 1.1 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 14.03.1963. BOE 30.04.1963). Registre BCIN: 3960-MH. Registre BIC: 14.

* Torre de Cal Baró de Ribelles (ARQ105). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 3959-MH. Registre BIC: 19.

* Torre de Can Magarola (ARQ106). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4188-MH.

* Torre de Can Boquet (ARQ107). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4189-MH.

* Torre de Can Calderó (ARQ108). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4190-MH.

* Torre de Cal Doctor (ARQ109). BCIN-MH per la disposició addicional 1.2 de la Llei 9/93, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. (D. 22.04.1949. BOE 05.05.1949). Registre BCIN: 4191-MH.

3.2. CATEGORIA B. BÉNS CULTURALS D'INTERÈS LOCAL (BCIL).

D'acord amb l'article 15 de la Llei 9/1993, "els béns integrants del patrimoni cultural català que, tot i llur significació i importància, no compleixin les condicions pròpies dels béns culturals d'interès nacional han de ser inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català". L'article 17 fixa que "la catalogació de béns immobles s'efectua mitjançant llur declaració com a béns culturals d'interès local".

La disposició addicional primera de la LPCC determina que "els béns immobles que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei estiguin inclosos en catàlegs de patrimoni cultural incorporats en plans urbanístics passen a tenir, llevat que siguin béns culturals d'interès nacional, la consideració de béns culturals d'interès local i queden inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català".

Per al cas d'Alella, correspon a tots aquells elements inclosos en el Catàleg (en total, 106 elements) que o bé compleixen la disposició addicional primera de la LPCC, o bé acrediten un gran interès històric arquitectònic, etnològic o cultural a nivell local, i constitueixen exemples de gran valor a nivell històric i/o arquitectònic per si mateixos o d'una determinada activitat tradicional. Per aquests motius, s'estableix la seva protecció física, ja sigui total o parcial.

3.3. CATEGORIA C. BÉNS CULTURALS DE PROTECCIÓ (BCP).

D'acord amb l'article 18 de la LPCC, "ultra els béns culturals d'interès nacional i els béns catalogats, fan part també del patrimoni cultural català els béns mobles i immobles que, tot i no haver estat objecte de declaració ni de catalogació, reuneixen els valors descrits en l'article 1", entre els quals hi figuren "tots els béns mobles o immobles relacionats amb la història i la cultura de Catalunya que per llur valor històric, arquitectònic, [...] etnològic, o documental [...] mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ser gaudits pels ciutadans i puguin ésser transmesos en les millors condicions a les generacions futures".

La LPCC no estableix cap procediment per a la declaració d'aquesta categoria, però caldrà, en qualsevol cas, la seva inclusió en l'Inventari del Patrimoni Cultural.

A aquests efectes, el Catàleg crea la figura de Bé Cultural de Protecció, que correspon a tots aquells elements (en total, 216 elements) que disposen d'un cert interès històric, arquitectònic, etnològic o cultural, als quals s'atribueix bàsicament un caràcter testimonial. Per les seves característiques, no sempre es disposa la seva obligada conservació física, però s'estableixen determinats nivells de regulació normativa en relació a la documentació i l'estudi d'aquests béns prèviament a qualsevol intervenció sobre els mateixos que pugui comportar-ne una alteració significativa o, àdhuc, la seva desaparició.

Tenen la consideració de BCP els elements del patrimoni natural (arbres, elements lineals i arbredes) inclosos al Catàleg, llevat dels que ja tenen la consideració de BCIL, així com tots els camins de titularitat pública i/o privada que apareixen grafiats i identificats en el plànol P7 "Catàleg de patrimoni, Catàleg de cases i masies, Inventari de construccions en sòl no urbanitzable i Xarxa viària en sòl no urbanitzable", a escala 1/2.000.

3.4. CATEGORIA C. ZONES D'INTERÈS ARQUEOLÒGIC (ZIA).

Són els jaciments arqueològics que tenen la consideració de Patrimoni Arqueològic Català, segons el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. Aquest Catàleg identifica un total de 25 elements, que es regulen d'acord amb l'article 19 de la normativa d'aquest Catàleg.